

Ngày nhận bài: 17/12/2024; Ngày thẩm định: 25/12/2024; Ngày duyệt đăng: 02/01/2025

CÔNG TÁC QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ PHÒNG CHÁY, CHỮA CHÁY TẠI CÁC CƠ SỞ KINH DOANH DỊCH VỤ KHO VẬN TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH LẠNG SƠN

Thượng tá TRẦN VĂN TƯƠNG

Phó trưởng Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lạng Sơn

*Tác giả liên hệ: Trần Văn Tương

Tóm tắt: Lạng Sơn là tỉnh có tiềm năng, thế mạnh phát triển dịch vụ Logistics. Đến nay, trên địa bàn tỉnh chưa để sự cố cháy, nổ nào xảy ra tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận. Tuy nhiên với tốc độ phát triển như hiện nay và tính chất nguy hiểm cháy, nổ của các loại hàng hóa, công tác quản lý cũng như công tác phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ đối với các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận đang đặt ra nhiều thách thức cho lực lượng Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ địa phương.

Từ khóa: tỉnh Lạng Sơn, kinh doanh, dịch vụ kho vận, phòng cháy, chữa cháy.

Abstract: Lang Son is a province with significant potential and strengths in developing logistics services. To date, the province has not experienced any fire or explosion incidents at logistics service facilities. However, given the current pace of development and the inherent fire and explosion risks associated with various types of goods, the management, and fire prevention, firefighting and rescue efforts at these facilities will become increasingly challenging. Thus, the rapid growth of logistics services presents numerous challenges for the local Fire and Rescue Police force.

Keywords: Lang Son Province, business, logistics services, fire prevention, firefighting.

1. Sự phát triển của các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận và tình hình cháy, nổ tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, các hoạt động Logistics xuyên suốt từ sản xuất tới tiêu dùng ngày càng giữ vai trò đặc biệt quan trọng đối với năng lực cạnh tranh của các ngành sản xuất, dịch vụ nói riêng và của toàn nền kinh tế quốc gia nói chung. Tỉnh Lạng Sơn với tiềm năng, thế mạnh phát triển dịch vụ Logistics do vị thế “cầu nối” quan trọng trên hành lang kinh tế Nam Ninh (Trung Quốc) - Lạng Sơn - Hà Nội - Hải Phòng, đồng thời là cửa ngõ kết nối Trung Quốc với các nước ASEAN và ngược lại. Cùng với hệ thống các cửa khẩu đa dạng, các cặp chợ biên giới, đã tạo điều kiện cho tỉnh trở thành điểm giao lưu xuất, nhập khẩu hàng hóa quan trọng của cả

nước. Thực tế phát triển hơn 10 năm qua của tỉnh Lạng Sơn cho thấy, ngành dịch vụ này đang phát triển mạnh mẽ, và vẫn còn tiềm năng hơn nữa. Trong đó, ngành kho vận đang đóng vai trò then chốt trong hệ thống Logistic, tạo điều kiện thuận lợi cho sự phát triển của thương mại và sản xuất.

Theo báo cáo của Ủy ban nhân dân (UBND) tỉnh Lạng Sơn, giai đoạn 2016 - 2020, dịch vụ vận tải, kho bãi có tốc độ tăng 6,48%, xếp thứ 3/14 phân ngành dịch vụ toàn tỉnh. Quy mô dịch vụ vận tải, kho bãi của tỉnh tăng từ 724 tỷ đồng năm 2015, đạt 1.987 tỷ đồng năm 2020. Từ những năm 2014 trở về trước, năng lực thông quan hàng hóa ở Cửa khẩu Hữu Nghị chỉ đạt hơn 500 phương tiện/ngày. Nhưng đến nay, với việc đầu tư mở rộng cơ sở hạ tầng, nhất là việc phát triển dịch vụ kho hàng hóa, bến bãi..., năng lực thông quan ở đây đã tăng gấp hơn hai lần. Tính đến

tháng 9/2024, trên địa bàn tỉnh có 41 cơ sở hoạt động kinh doanh dịch vụ kho vận thuộc diện quản lý về phòng cháy chữa cháy (PCCC). Số lượng tăng khoảng 80% so với năm 2014 và quy mô tăng hơn 200% so với năm 2014.

Quy hoạch tỉnh Lạng Sơn thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến 2050, phân đầu xây dựng tỉnh trở thành trung tâm dịch vụ cấp vùng, trung tâm giao thương kinh tế, đối ngoại giữa Việt Nam và các nước ASEAN với vùng Tây Nam Trung Quốc, trung tâm dịch vụ Logistics cửa khẩu hiện đại của cả nước, thành phố cửa khẩu “Xanh” tiêu biểu của Việt Nam. Định hướng đến năm 2030, Khu kinh tế Cửa khẩu Đồng Đăng - Lạng Sơn sẽ trở thành trung tâm kinh tế cửa khẩu hiện đại, năng động, trung tâm dịch vụ cửa khẩu và hậu cần Logistics quốc gia và quốc tế. Cùng với sự phát triển bùng nổ của thương mại điện tử trong tương lai, xu hướng tái cấu trúc chuỗi cung ứng toàn cầu sau đại dịch COVID-19, cho thấy, ngành kho vận trên địa bàn tỉnh dự kiến sẽ tiếp tục đà tăng trưởng mạnh mẽ hơn nữa cả về số lượng và quy mô.

Từ năm 2014 đến nay, trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn không để sự cố cháy, nổ nào xảy ra ở cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận, nhưng với tốc độ phát triển như hiện nay và tính chất nguy hiểm cháy, nổ của các loại hàng hóa, đặt ra yêu cầu rất lớn cho công tác quản lý, cũng như công tác phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) đối với các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận này.

2. Thực trạng công tác quản lý nhà nước về phòng cháy, chữa cháy đối với các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận trên địa bàn tỉnh

Do tính chất nguy hiểm cháy, nổ cao nên công tác quản lý nhà nước về PCCC đối với các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận được Công an tỉnh Lạng Sơn chú trọng, quan tâm, đồng thời đặt ra những yêu cầu đòi hỏi phải tập trung lãnh đạo, chỉ đạo triển khai quyết liệt, đồng bộ các biện pháp, giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước về PCCC, chủ động phòng ngừa, ngăn chặn và kiểm chế đến mức thấp nhất số vụ cháy và thiệt hại do cháy gây ra.

Trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn, có 23 cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận quy mô từ 0,5ha đến 20ha đã được thẩm duyệt, nghiệm thu về PCCC. Các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận trên địa bàn tỉnh thường có quy mô lớn, kết cấu chủ yếu là nhà khung thép mái tôn, nhưng tích hợp cùng nhiều công trình phụ trợ khác. Ngoài kho chứa hàng rời, nhà sang tải, kho lạnh phục vụ hoạt động, kho ngoại quan, lưu giữ hàng tạm nhập tái xuất; còn có các công trình phụ trợ đi kèm

như: nhà văn phòng, nhà thu phí, bãi đỗ xe, các dịch vụ giá trị gia tăng khác như xưởng sửa chữa xe, trạm xăng, khách sạn, nhà hàng, văn phòng cho thuê, siêu thị trung bày sản phẩm, triển lãm hàng hóa... nên nguy cơ xảy ra cháy nghiêm trọng cao. Công tác thẩm duyệt thiết kế, công tác kiểm tra thi công và kiểm tra nghiệm thu về PCCC đối với các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận được thực hiện nghiêm túc, đảm bảo theo các quy định của pháp luật ngay từ giai đoạn thiết kế công trình, triển khai thi công và nghiệm thu trước khi công trình đi vào hoạt động. Về cơ bản, các công trình đều đảm bảo nguồn nước, giao thông phục vụ chữa cháy, khoảng cách an toàn về PCCC, các điều kiện bảo đảm an toàn thoát nạn, các hệ thống, phương tiện phòng cháy, chữa cháy, phương tiện cứu người.... Tuy nhiên, các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận quy mô lớn lại thường tập trung ở khu vực cửa khẩu biên giới, cách xa đơn vị chữa cháy chuyên nghiệp từ 20km đến 50km....

Tính đến tháng 9 năm 2024, 100% các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận đã thành lập Đội PCCC cơ sở và định kỳ tổ chức thực tập các phương án chữa cháy cơ sở theo quy định. Đồng thời, để có được hiệu quả trong công tác đảm bảo an toàn PCCC&CNCH đối với các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận, thời gian qua lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã chú trọng công tác tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC&CNCH cho lực lượng PCCC cơ sở, đảm bảo phương châm “bốn tại chỗ”, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH là nòng cốt, huy động sức mạnh tổng hợp các lực lượng và quần chúng nhân dân tham gia công tác chữa cháy và CNCH. Qua đó trang bị những kiến thức cơ bản về phòng cháy, xử lý các tình huống, kỹ năng hướng dẫn thoát nạn, sơ cấp cứu cho người bị nạn và giảm thiểu thiệt hại khi có cháy xảy ra; hướng dẫn bảo quản, bảo dưỡng, thay thế các trang thiết bị phục vụ phòng cháy tại cơ sở, không để các trang thiết bị phòng cháy bị hư hại, mất tác dụng chữa cháy....

Công tác kiểm tra về PCCC, trong đó tập trung kiểm tra về điều kiện an toàn, trách nhiệm của người đứng đầu trong việc duy trì các điều kiện đảm bảo an toàn về PCCC tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận. Việc lập và lưu trữ hồ sơ theo dõi, quản lý công tác PCCC&CNCH của cơ sở; việc chấp hành các quy định về PCCC, các giải pháp về ngăn cháy, chống cháy lan; giải pháp thoát nạn, hệ thống báo cháy, chữa cháy; hệ thống điện, hệ thống chiếu sáng sự cố; việc thực hiện chế độ bảo hiểm cháy, nổ bắt buộc theo quy định; công tác xây dựng, thực tập phương án

PCCC&CNCH; trang bị và sử dụng các phương tiện chữa cháy ban đầu; công tác tự kiểm tra, bảo quản, bảo dưỡng phương tiện PCCC; công tác thường trực của lực lượng PCCC cơ sở... đều được triển khai thực hiện nghiêm túc. Công tác tuyên truyền, xây dựng phong trào Toàn dân PCCC được quan tâm thực hiện. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lạng Sơn thường xuyên tổ chức các lớp tập huấn, đào tạo, phổ biến cập nhật kiến thức, kỹ năng cho các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận, nâng cao ý thức của cán bộ, nhân viên trong công tác PCCC.

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác quản lý nhà nước về PCCC đối với các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận vẫn còn bộc lộ một số tồn tại, hạn chế như: việc thực hiện tổ chức thực tập phương án chữa cháy và CNCH còn bị động và thực hiện một cách đối phó, chưa bám sát điều kiện thực tế cơ sở cũng như tình huống cháy, nổ đưa ra trong phương án. Người đứng đầu cơ sở chưa thực hiện đầy đủ trách nhiệm kiểm tra an toàn PCCC&CNCH thường xuyên, thậm chí thực hiện đối phó thông qua việc lập biên bản mà không đi kiểm tra thực tế. Nhiều trường hợp, khi có đoàn kiểm tra đến thì cơ sở mới bắt đầu rà soát, thực hiện các quy định về PCCC&CNCH tại cơ sở để đối phó với đoàn kiểm tra; không tổ chức tuyên truyền phổ biến pháp luật, kiến thức về PCCC&CNCH theo quy định của pháp luật; lắp đặt dây dẫn điện không đảm bảo an toàn PCCC theo quy định của pháp luật; cải tạo, mở rộng thay đổi công năng công trình khi chưa có giấy chứng nhận hoặc văn bản thẩm duyệt thiết kế về PCCC theo quy định...

Nguyên nhân của những tồn tại hạn chế nêu trên tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận là do trong một số biện pháp quản lý nhà nước về PCCC như: công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý vi phạm, quy định về PCCC, một số chế tài xử phạt còn chưa đủ mạnh; sự phối hợp giữa lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH với các Sở, Ban, Ngành đối với công tác quản lý nhà nước về PCCC còn hạn chế. Công tác xây dựng phong trào Toàn dân PCCC đã được triển khai, nhưng đôi khi chưa hiệu quả, trong đó có lĩnh vực liên quan đến công tác PCCC tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận.

Tại một số cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận, chủ cơ sở thiếu quan tâm đến công tác PCCC&CNCH, còn chủ quan lơ là trong việc thực hiện trách nhiệm của mình, chủ yếu là do nhận thức chưa đầy đủ về ý nghĩa, tầm quan trọng của công tác PCCC&CNCH đối với việc kinh doanh, sản xuất; đặc biệt là khi phát sinh tình huống cháy, nổ, tai nạn, sự

cố; một số chủ cơ sở chưa thực sự quan tâm, đầu tư cho hoạt động PCCC; công tác quản lý còn chủ quan, chưa có các biện pháp quyết liệt, cụ thể để giải quyết những nguy cơ dẫn đến cháy, nổ xảy ra.

3. Giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước về PCCC đối với các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận

Để nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước về PCCC đối với các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận cần thực hiện một số giải pháp cụ thể sau:

Một là, tiếp tục tăng cường hơn nữa sự lãnh đạo của Đảng, Nhà nước, các Ban, Ngành, Công an các cấp với công tác quản lý nhà nước về PCCC đối với các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận; nắm bắt kịp thời các chủ trương, chính sách và chiến lược phát triển kinh tế, xã hội của tỉnh để từ đó chủ động đề ra các giải pháp, chiến lược và tổ chức thực hiện tốt công tác PCCC&CNCH đối với ngành kho vận.

Hai là, nâng cao vai trò, trách nhiệm của người đứng đầu các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận đối với công tác PCCC, chấp hành nghiêm các quy định về PCCC từ khâu thiết kế, thi công, nghiệm thu đến khi vận hành sử dụng. Đặc biệt, cần tổ chức tuyên truyền nâng cao ý thức trách nhiệm, kiến thức chuyên môn PCCC cho lực lượng PCCC tại chỗ; xây dựng phong trào trong công tác PCCC, duy trì các điều kiện PCCC tại cơ sở; thực hiện nghiêm túc PCCC trong đầu tư xây dựng; trang bị đầy đủ phương tiện, thiết bị PCCC; bố trí lực lượng thường trực 24/24 giờ; thành lập, củng cố, kiện toàn và duy trì hoạt động của Đội PCCC chuyên ngành, Đội PCCC cơ sở tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận quy mô lớn nhằm hạn chế được những hành vi vi phạm quy định về PCCC xảy ra tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận. Tổ chức tốt công tác xây dựng, tổ chức thực tập phương án chữa cháy đối với cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận.

Ba là, tăng cường các biện pháp nghiệp vụ, chủ động trong công tác điều tra cơ bản để nắm tình hình công tác PCCC tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận, tham mưu đề xuất cấp có thẩm quyền ban hành, chỉ đạo việc thực hiện các yêu cầu về đảm bảo an toàn PCCC đối với các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận.

Bốn là, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH cần thực hiện tốt chức năng quản lý nhà nước về PCCC đối với các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận. Chú trọng tuyên truyền, phổ biến, giáo dục kiến thức pháp luật về PCCC đối với các chủ cơ sở, nhân viên của các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận. Đa dạng hoá các hình thức tuyên truyền dưới nhiều hình thức khác nhau, như kết hợp tuyên truyền nói với hình ảnh trực

quan (dùng Slide), viết bài, phóng sự đăng trên các thông tin đại chúng, vẽ tranh cổ động về PCCC...; tổ chức huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ về PCCC cho lực lượng PCCC cơ sở. Hướng dẫn các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận bổ sung các giải pháp bảo đảm an toàn PCCC theo hướng dẫn của Bộ Công an, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH, UBND các cấp và Công an các cấp.

Năm là, chú trọng nâng cao chất lượng công tác thanh tra, kiểm tra xử lý các hành vi vi phạm các quy định về an toàn PCCC tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận nhằm kịp thời phát hiện các hành vi, các nguyên nhân gây mất an toàn về PCCC tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận để có biện pháp xử lý và khắc phục kịp thời. Xem xét, bố trí cán bộ có đủ phẩm chất, trình độ năng lực chuyên môn thực hiện công tác thẩm duyệt, kiểm tra an toàn về PCCC theo hướng chuyên môn hoá khi quản lý các cơ sở kinh doanh dịch vụ kho vận.■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Công an (2020), *Thông tư số 139/2020/TT-BCA ngày 23/12/2020 quy định về công tác thường trực sẵn sàng chữa cháy của lực lượng Công an nhân dân*, Hà Nội.
2. Chính phủ (2014), *Nghị định số 79/2014/NĐ-CP ngày 31/7/2014 quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Phòng cháy và chữa cháy*, Hà Nội.
3. Công an tỉnh Lạng Sơn (2014 - 2024), *Báo cáo Tổng kết công tác PCCC&CNCH năm 2014 đến năm 2023, 9 tháng đầu năm 2024*, Lạng Sơn.
4. Công an tỉnh Lạng Sơn (2024), *Báo cáo Kết quả kiểm tra về PCCC&CNCH chuyên đề cơ sở sản xuất, kho hàng hóa trong khu công nghiệp, cụm công nghiệp và trong khu dân cư trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn năm 2024*, Lạng Sơn.
5. Cục Thống kê tỉnh Lạng Sơn (2022), *Tổng quan kinh tế - xã hội tỉnh Lạng Sơn giai đoạn 2015 - 2022*, NXB Thống kê, Hà Nội.
6. Sở Công thương tỉnh Lạng Sơn (2022), *Báo cáo tình hình phát triển ngành Logistics tỉnh Lạng Sơn giai đoạn 2015 - 2022*, Lạng Sơn